

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Meie 07.10.2022

Saare Wind Energy OÜ hoonestusloa ala laiendamise taotlus

Käesolev taotlus sisaldab tundlikku informatsiooni, mistõttu palume **vastavalt avaliku teabe seaduse § 35 lg 1 p 17** käesoleva kirjavahetuse tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks.

Vabariigi Valitsus 28.05.2020 korraldusega nr 183 algatas Saare Wind Energy OÜ (edaspidi SWE) 9.04.2015 taotluse alusel hoonestusloa menetluse ja keskkonnamõju hindamise (KMH).

Tulenevalt ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse (edaspidi EhSRS) § 25 lg-st 1 menetletakse enne 01.07.2015 esitatud hoonestusloa taotlus lõpuni taotluse esitamise ajal kehtinud õigusaktide kohaselt. Veeseaduse § 222 lõiget 4 kohaldatakse ka enne 01.07.2015 esitatud hoonestusloa taotlusele. Hoonestusloa ala korrigeerimise ja laiendamise põhimõtteline õigus on sätestatud ka hetkel kehtivas ehitusseadustiku redaktsioonis (EhS § 113¹² lg 3) järgmiselt:

Veeseaduse § 222 lg 4: Hoonestusloa menetlemisel võib, **tuginedes eelkõige uuringute ja keskkonnamõju hindamise tulemustele, avaliku veekogu koormatavat ala võrreldes hoonestusloa menetluse algatamise otsuses määratud koormatava alaga kuni 33 protsenti nihutada või suurendada**. Koormatavat ala võib vähendada suuremas ulatuses kui 33 protsenti. Koormatavat ala **ei tohi nihutada või suurendada sellisele alale, kus on alqatatud mõne teise hoonestusloa menetlus**.

EhS § 113¹² lg 3: Keskkonnamõju hindamise ja **uuringute tulemusele tuginedes** võib hoonestusloa menetlemisel avaliku veekogu koormatavat ala antud koordinaatide suhtes võrreldes hoonestusloa menetluse algatamise otsuses määratud koormatava alaga **kuni 33 protsenti nihutada või suurendada**, vähendada võib suuremas ulatuses. Avaliku veekogu koormatavat ala **ei tohi nihutada või suurendada nii, et see hõlmaks sama asukoha, kuhu on antud hoonestusluba või kus on alqatatud teise hoonestusloa menetlus, ja nende lubade koos realiseerimine ei ole võimalik**.

Lähtuvalt hoonestusloa alal ja seda ümbritseval alal läbiviidud uuringute tulemustest esitame taotluse Saare Wind Energy hoonestusloa ala korrigeerimiseks ja laiendamiseks summaarse kogupindalaga 197,5 km² (suurenemine maksimaalselt ca 27,9 % ulatuses).

2020 aasta oktoobrist kuni 2021 aasta juunini toimunud diskussioonis/menetluses taotlesime SWE menetletava hoonestusala korrigeerimist moel mis summaarselt suurendaks hoonestusloa ala 196,4

SAARE WIND ENERGY
Tallinna tn 1
Kuressaare
Saaremaa 93819
Registrikood: 12747106

km² suuruseks, ehk suureneks 27,2% võrreldes hoonestusloa menetluse ja KMH algatamise otsuses nimetatud pindalaga (154,4 km²). Hoonestusloa algatamise otsuses 4 nurgapunktiga määratletud ala on realselt pindalaga 167,1 km² ning realselt suureneb hoonestusloa ala 30,4 km² võrra ehk 18,2 % võrra.

10.06.2021 teavitas TTJA (kiri 16-7/20-06558-038) kokkuvõtvalt järgmist:

- *Hoonestusloa menetlemisel võib, tuginedes eelkõige uuringute ja KMH tulemustele, avaliku veekogu koormatavat ala võrreldes hoonestusloa menetluse algatamise otsuses määratud koormatava alaga kuni 33 protsenti nihutada või suurendada.*
- *TTJA on seisukohal, et hoonestusloaga taotletava ala muutmine hoonestusloa menetluse ajal oleks võimalik, kui selline vajadus tuleneks läbi viidud uuringute tulemustest. Käesoleval hetkel on algatatud hoonestusloa menetlus ning käimas on KMH, mis on programmi koostamise etapis. See tähendab, et taotletaval alal ei ole veel läbi viidud uuringuid, mille tulemusel tuleks ala nihutada või suurendada.*
- *Hoonestusloa menetluse algatamisest tuleb keelduda, kui taotlusalusel alal on algatatud planeering ja planeerimismenetlus ei ole lõppenud. Põhimõtte kehtib ka algatatud hoonestusloa alusel koormatavate alade muutmise kohta.*
- *Kuna mereala planeering on alles koostamisel, siis võib planeeringu lahendus veel muutuda. Eeltoodu ja haldusmenetluse seaduse § 43 lg 1 p 1 alusel lõpetab TTJA Saare Wind Energy OÜ 16.10.2020 esitatud taotluse menetluse. Selgitame, et kui KMH ja uuringute tulemusel selgub, et ala on vaja muuta, siis on võimalik taotlus esitada uuesti enne hoonestusloa andmist.*

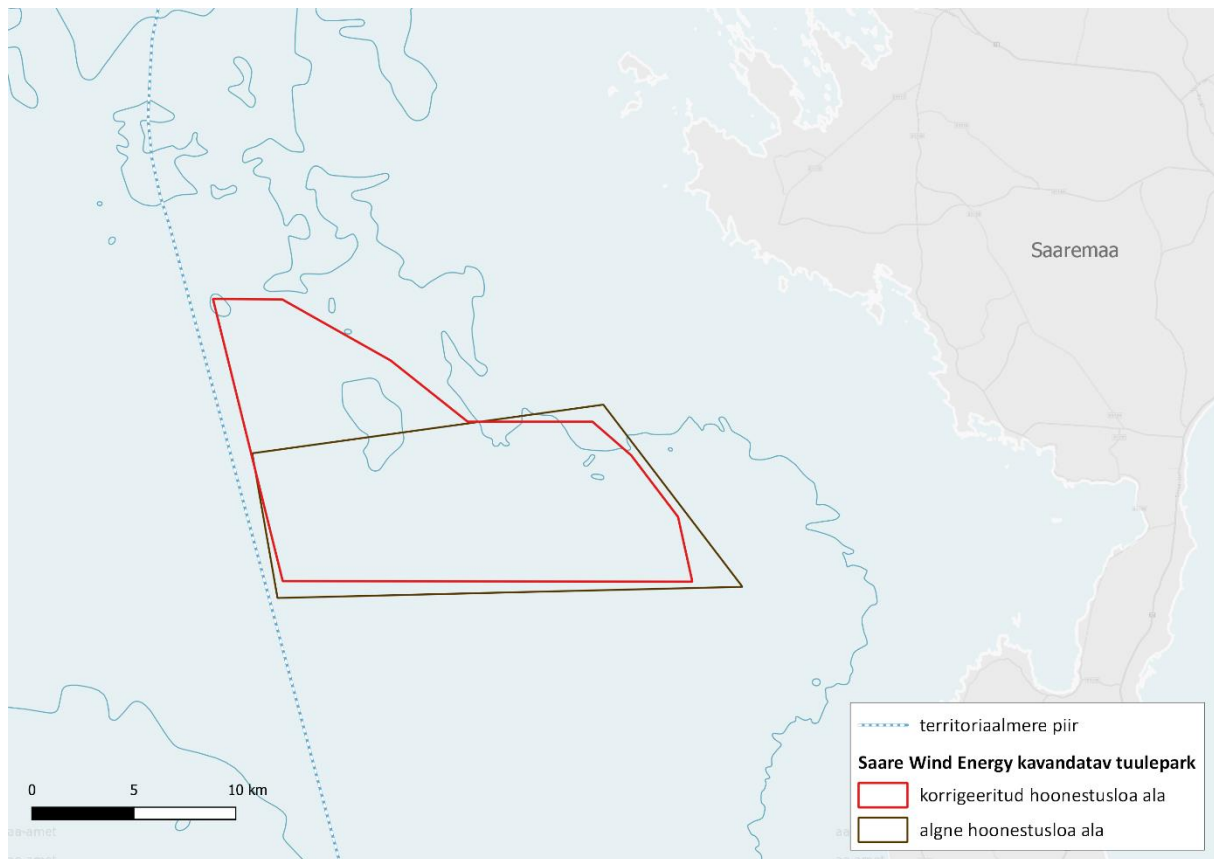
Täna on TTJA poolt 10.06.2021 tehtud otsusega asjaolud märkimisväärselt muutunud ning **algatatud hoonestusloa taotluses ette nähtud alal ja seda ümbritsevalt teostatud kohapõhised uuringud. Sellest infost lähtuvalt esitame käesolevaga uuesti täiendava taotluse Saare Wind Energy hoonestusloa ala korrigeerimiseks ja laiendamiseks summaarse kogupindalaga 197,5 km² (suurenemine maksimaalselt ca 27,9 % ulatuses).** Motiveeritud põhjendused on esitatud järgnevalt käesolevas taotluses.

Käesolevaga esitame meretuulepargi põhiala (ehk tuulikutega koormatav ala, st mitte kaablitrasside ala) täpsustatud nurgapunktide koordinaadid. Hõlmatava ala suurus on 197,5 km² (197,5 miljonit m²). Palume teostada vajalikud menetluslikud toimingud võttes arvesse korrigeeritud taotletavat hoonestusloa ala.

Alljärgnevas tabelis 1 on esitatud taotletava hoonestusloa ala korrigeeritud koordinaadid ning joonisel 1 Vabariigi Valitsuse 28.05.2020 korralduse nr 183 kohane ala ning korrigeeritud ala.

Tabel 1. Taotletava hoonestusloa ala korrigeeritud koordinaadid (L-Est97).

Nurgapunkti number	X (põhjalaius)	Y (idapikkus)
1	6456675	349600
2	6456650	353000
3	6453650	358325
4	6450650	362100
5	6450650	368225
6	6449000	370125
7	6445975	372425
8	6442800	373125
9	6442825	353025

Joonis 1. Vabariigi Valitsuse 28.05.2020 korralduse nr 183 kohane ala ning taotletava hoonestusloa korregeeritud ala.

Hoonestusloa ala korregeerimise põhjendused

I. KMH uuringutest tulenevad põhjused

Saare Wind Energy hoonestusloa KMH uuringud on enamuses lõppenud ning käesolevaks ajaks kogutud informatsioon on piisav põhjendamaks motiveeritult hoonestusloa ala korregeerimise vajadust.

1. Geoloogiline merepõhja uuring

Geoloogia ja ehitustehnilised tingimused. SWE meretuulepargi ala piirkonnas on teostatud merepõhja geoloogilist ehitust täpsustav uuring, mis on piisavalt täpne esmaste järelduste tegemiseks.

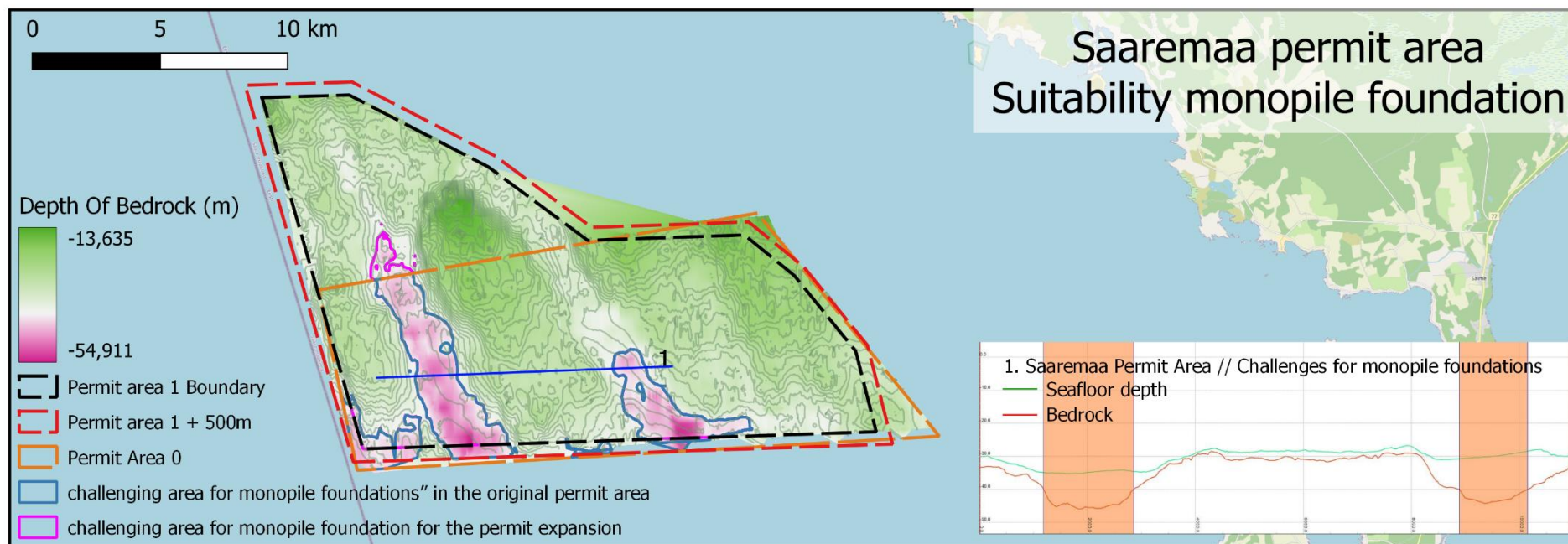
Väga lihtsustatult paikneb Saaremaast läänes merepõhjas lubjakivi (silur) platoo, mis on kaetud hilisemate merepõhja setetega (viimase jääaja järgsed setted). Sealjuures on lubjakiviplatool nõrud, mis üldjuhul on täitunud paksemate setetega.

Vundamentide tüüp ei ole veel valitud. Merepõhja geoloogia määrab suuresti meretuulikute vundamentide paigaldamise tehnilised võimalused ja seeläbi kogu meretuulepargi reaalse realiseeritavuse. Lisaks tehnilistele aspektidele võetakse hoonestusloa korregeerimisel arvesse negatiivse keskkonnamõju (nt kalastikule ja linnustikule) minimeerimise vajadust.

Geofüüsikalise uuringu põhjal teame, et enimkasutatavat vundamenti – merepõhja rammitavat vaivundamenti (*monopile*), mida kasutatakse ligikaudu 80 – 90% tuuleparkidest – ei saa SWE meretuulepargis lubjakivi kõvaduse tõttu kasutada. Seega on peamisteks valikuteks puurimisega merepõhja paigaldatavad vaivundamendid (*drilled monopole*) või gravitatsioonilised vundamendid (*gravity foundation*). Kolmandaks alternatiiviks võiksid olla merepõhja puuritud tihvtidega sõrestikvundamendid (*jackets with drilled pin-piles*).

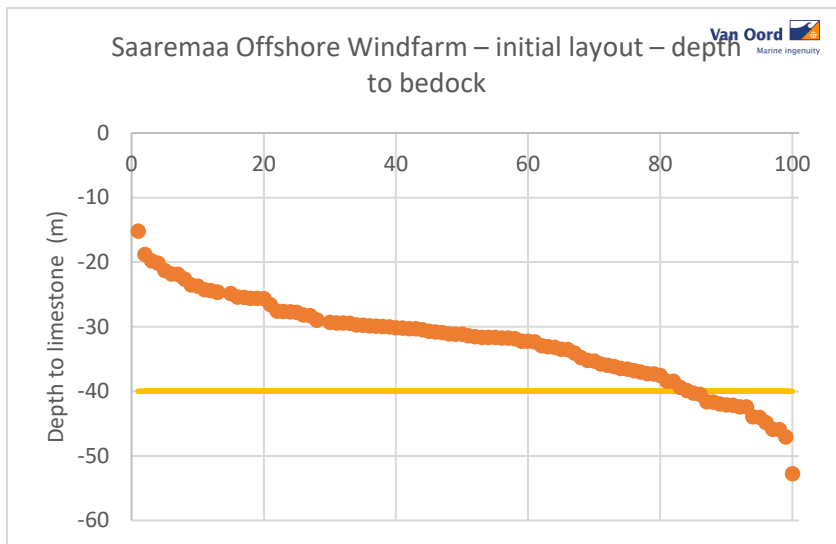
- Puurimisega paigaldatavate vaivundamentide puhul ei panusta lubjakivi peal olev sete vaivundamendi horisontaalsesse kandevõimesse. Lubjakivi pealmise kihi sügavus merepinnalt on olulisim parameeter vaivundamendi mõõtmete ja reaalse kasutatavuse seisukohalt. **Eeldame, et piirkonnad lubjakivi pealiskihiga sügavamal kui -40 m on tehnilise lahenduse ja keskkonnamõju tõttu praktiliselt mittesobivad.**

Algsest hoonestusloa menetlemise algatamise otsusega määratletud alast 25,8 km² on lubjakivi lasuvussügavus suurem kui -40 meetrit ja ei ole seetõttu eeldatavasti tuulikute paigaldamiseks mõistlik. Korrigeeritud hoonestusloa alast 34,4 km² on ebasobiv.

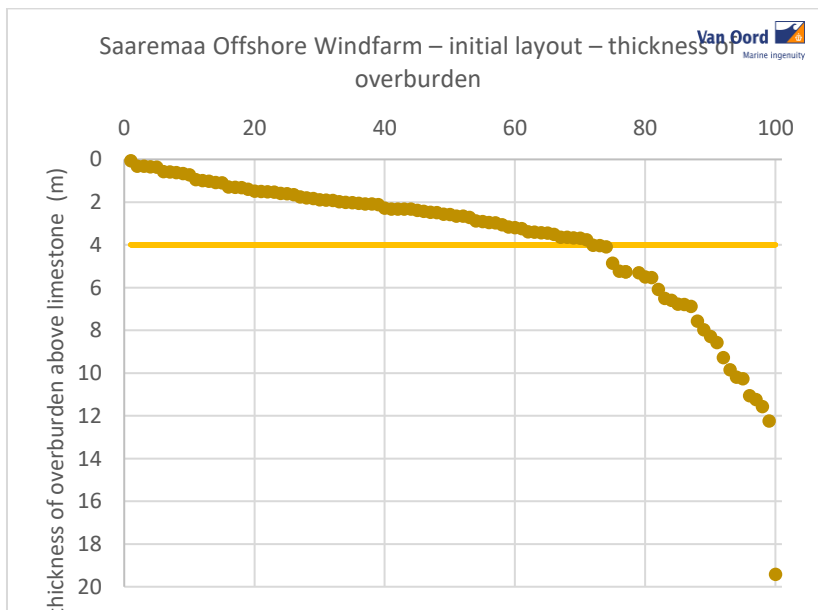
Joonis 2. Lubjakivi lasuvussügavus ja vaivundamedi kasutamise sobilikkus. Sügavus -40 m merepinnalt on maksimaalne sügavus, mida SWE meretuulepargi praeguses arendus- ja projekteerimisfaasis realistlikult sobivana arvestab. Taotletavast korrigeeritud hoonestusloa alast 34.4 km² on lubjakivi sügavus rohkem kui -40 m.

Joonisel on välja toodud piirkond, kus lubjakivi lasuvussügavus on merepinnalt rohkem kui -40 m. Diagrammil on esitatud läbilõike 1 merepõhja sügavus ja lubjakivi lasuvussügavus. Ilmekalt joonistuvad välja lubjakivi orud, mis on täitunud muudest aladest paksemate hilisemate setetega.

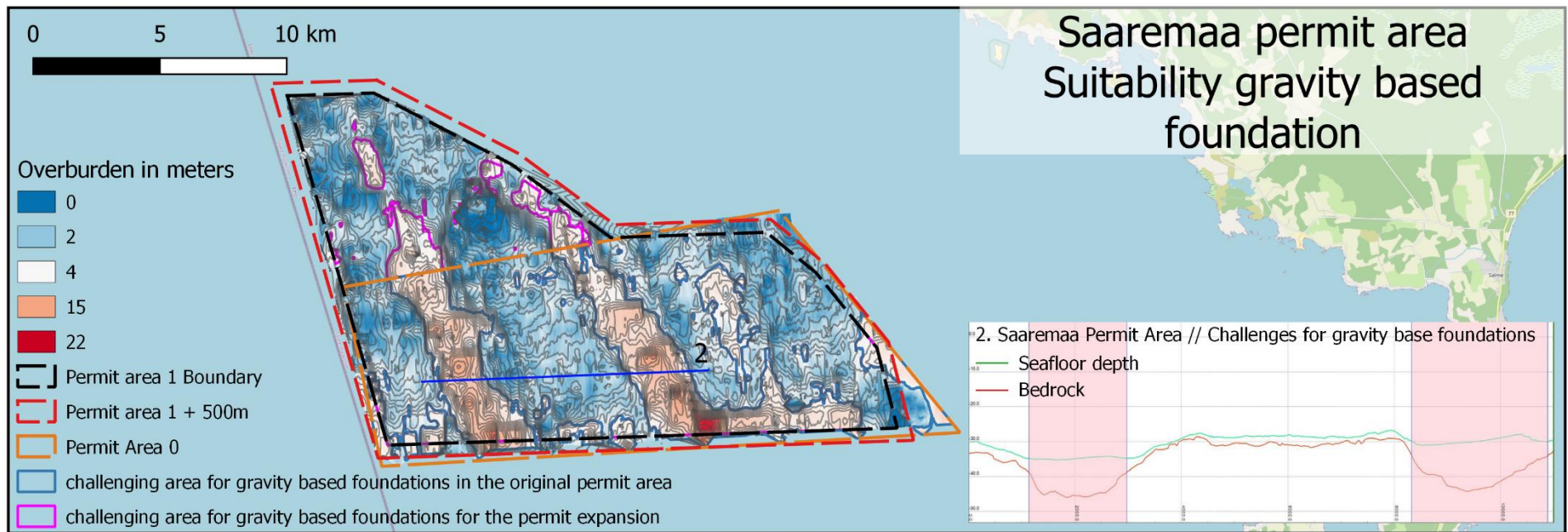

Joonis 3. Lubjakivi lasuvussügavus iga tuuliku asukohas esialgse paigutuse (KMH programm) korral.

- Gravitatsiooniliste vundamentide puhul tuleb lubjakivil lasuv pealispinnas eemaldada ja asendada kruusapadjaga. Lubjakivi peal paiknevad hilisemad setted on kõige paksemad siluri lubjakivi nn orgudes, kus setete paksus küündib 20 meetrini. Mida paksem on pehmete setete kiht, seda suurem on keskkonnamõju. Eeldame et üle 4 m paksuse lubjakivil lasuvate setetega asukohti tuleb tehnilist lahendust ja keskkonnamõju arvestades pidada praktiliselt mitesobivaks. Algsest hoonestusloa menetlemise algatamise otsusega määratletud alast umbes 55,9 km² on lubjakivil lasuvate setete paksus suurem kui 4 meetrit ja ei ole seetõttu tuulikute paigaldamiseks eeldatavasti mõistlik. Korrigeeritud hoonestusloa alast 64,7 km² on ebasobiv.

Joonis 4. Lubjakivil lasuvate setete paksus iga tuuliku asukohas esialgse paigutuse korral.

Joonis 5. Lubjakivil lasuvate setete paksus ja gravitatsioonilise vundamendi sobilikkus. Setete paksus kuni 4 meetrit on maksimaalne, mida SWE meretuulepargi praeguses arendus- ja projekteerimisfaasis realistlikult sobivana arvestab. Taotletavast korrigeeritud hoonestusloa alast 64,7 km² on setete paksus üle 4 meetri.

Joonisel on välja toodud piirkond, kus lubjakivil lasuvate setete paksus on suurem kui 4 meetrit. Diagrammil on esitatud läbilõike 1 merepõhja sügavus, lubjakivil lasuvate setete paksus ja lubjakivi lasuvussügavus. Ilmekalt joonistuvad välja lubjakivi orud, mis on täitunud muudest aladest paksemate hilisemate setetega.

Võttes arvesse lubjakivi lasuvussügavust ja lubjakivil paiknevate nooremate setete paksust on vajalik algselt algatatud hoonestusloa menetluse ala korrigeerida, liites juurde sobivat territooriumi loode suunas, et tagada meretuulepargi realiseerimiseks vältimatult vajalik koguvõimsus.

2. Kalastiku uuring

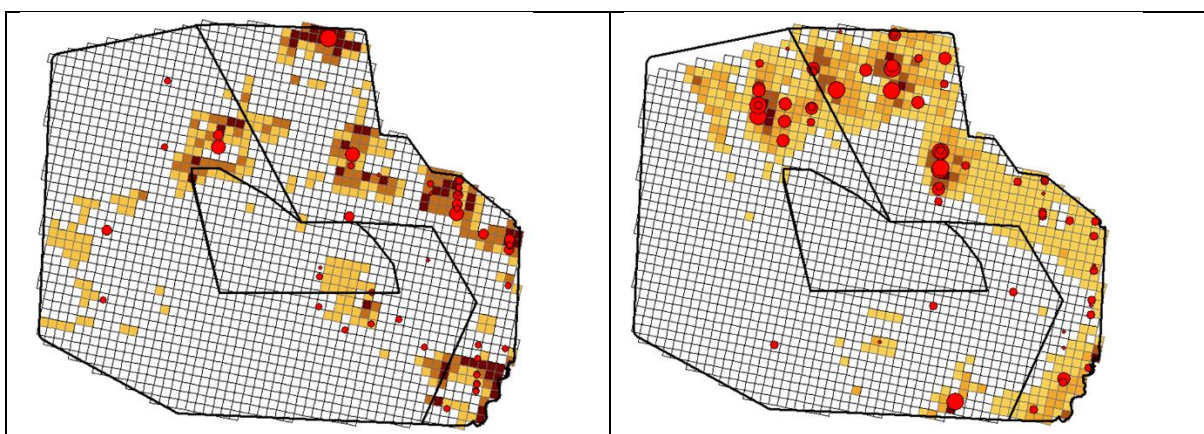
Tartu Ülikooli Eesti Mereinstituut teostas 2021-2022 aastal piirkonnas KMH raames kalastiku uuringu ning seni avalikult avaldamata uuringu aruandes on öeldud:

... tuginedes nii käesoleva uuringu käigus saadud andmetele kui teistele Läänemere lähialadel läbi viidud uuringutele, võib järeldada, et SWE tuulepargi planeeritud hoonestusala kalastik tervikuna ei erine oluliselt teistest sarnaste sügavustega Saaremaast läände jäävatest merealadest. Kui vaadelda hoonestusala sisse jäävaid erinevaid piirkondi, siis võib öelda, et ühtlase reljeefi ja valdavalt pehmema põhjaga aladest kõrgemal paiknevad karid ja madalikud on biotoobina liigirikkamad ning seega väärtuslikumad. Põhjuseks on ilmselt see, et sealsete füüsikaliste tingimuste tõttu leidub niisugustel aladel ohtralt sobivaid elu-, toitumis- ja sigimispaiku erinevatele fauna ja flora esindajatele, mistõttu on ka kalade arvukus ja mitmekesisus niisugustes punktides reeglina suurem kui ümberkaudsetel aladel. ...

Taotletav hoonestusloa korrigeerimine loode suunas on kooskõlas põhimõttega vältida võimalikku negatiivset mõju kalastikule, mis oleks eeldatavasti suurem kui hoonestusloa ala korrigeerida näiteks põhja või kirde suunas.

3. Linnustik uuring

KMH raames on piirkonnas teostatud linnustiku uuringud (lõplikult vormistamata ja veel avalikustamata), mis näitavad ala üldist sobivust meretuulepargi rajamiseks. Alljärgneval joonisel on toodud näitena üheks olulisemaks kaitset vajavaks linnuliigiks peetava auli (*Clangula hyemalis*) levik ja arvukus 2021 a kevadel ja talvel. **Välja joonistub muster, mis soosib hoonestusloa ala korrigeerimist ja laiendamist loode suunas.**

Joonis 6. Auli (*Clangula hyemalis*) levik ja arvukus 2021 a kevadel ja talvel.

4. Tehnoloogiast tulenevad põhjused

Meretuuleparkide arendamisel on üheks määravaks kriteeriumiks meretuulepargi koguvõimsus, mis määrab ka meretuulepargi ruumilise ulatuse (pindala).

Meretuuleparkide praegune tehnoloogia on võimsustihedusga umbes 5 MW/km² (väga tiheda paigutuse korral on võimalik saavutada 7 MW/km²).

Vaadates teiste riikide arengut, näeme, et mastaabi efekt on ülimalt oluline. Tänapäeval ehitusetappi jõudvad meretuulepargid on suurusjärgus 1000 MW ja suuremad. Teatud tingimustel, näiteks olemasolevate meretuuleparkide laiendused, võivad uued meretuuleparkide ehitusalad olla ka mõnevõrra väiksema võimsusega. Eesti mereala planeeringuga tuuleenergeetika arendamiseks ettenähtud alade puhul ei ole võimalik rääkida olemasolevate meretuuleparkide laiendamisest ning arendusalad asuvad kaugel olemasolevast suure võimsusega 330 kV elektri ülekandesüsteemist. Kõige kaugemal elektri ülekandesüsteemist asubki Saaremaa läänerannikul paiknev meretuuleenergeetika arendamise ala, kuhu osaliselt kavandab meretuuleparki SWE. SWE meretuulepargi arendus on piirkonnas ainukesena ametlikus hoonestusloa menetluses ja suur osa uuringuid on teostatud ehk tegemist on kõige kaugemale arendatud meretuulepargiga, mis ainukesena saab reaalselt valmida enne 2030 aastat. Seetõttu tuleb Saare Wind Energy meretuulepargi puhul eesmärgiks seada võimsus üle 1 GW.

On ilmselge et elektri ülekandesüsteem (pikkusega üle 100 km mistahes alternatiivi korral) tuleb rajada juba esimesele meretuulepargile ja seetõttu peab olema esimene meretuulepark piisavalt suur, et ülekandesüsteemi rajamine oleks arukas.

Seetõttu ei ole võimalik Saare Wind Energy meretuuleparki rajada oluliselt väiksemana kui kavandatud 1400 MW ja sellest tulenevalt on vajalik meretuulepargi ala laiendada käesolevas dokumendis esitatud ulatuses kõige realistlikumas suunas loodesse.

Hoonestusloa lõplikul väljastamisel võib välja arvata piirkonnad (nn orud merepõhjas) kuhu tuulikuid ehitustehnilistel põhjustel eeldatavasti ei paigaldata.

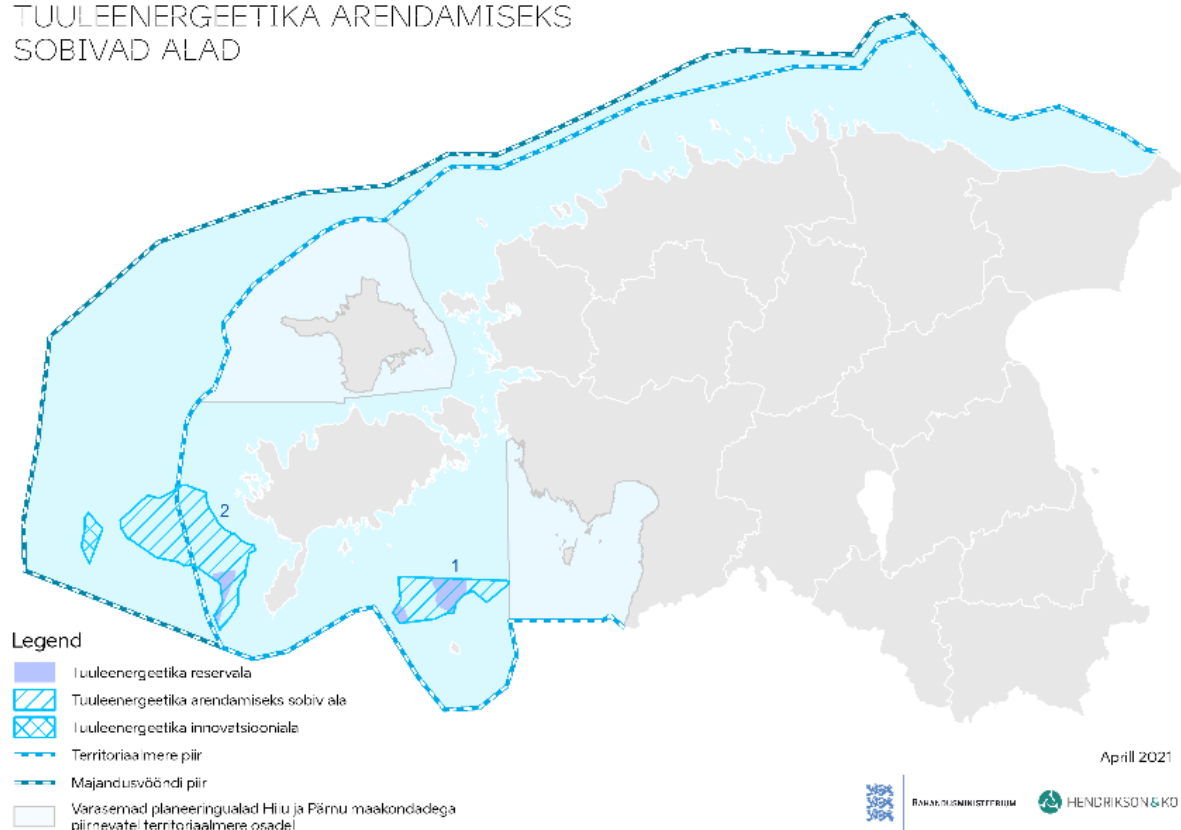
5. Eesti mereala planeering

Vabariigi Valitsus kehtestas Eesti mereala planeeringu 12. mail 2022 korraldusega nr 146. Alljärgneval joonisel on väljavõtte kehtestatud mereplaneeringust (*Skeem 5.6.4.1. Tuuleenergeetika arendamiseks sobivad alad*).

Saare Wind Energy menetletav hoonestusloa ala (nii algne otsus kui korrigeerimistaotlus) asuvad tervikuna kehtestatud mereplaneeringus tuuleenergeetika arendamiseks sobivaks alaks määratletud alas. Seega ei ole puuduv mereala planeering enam takistuseks menetletava hoonestusloa ala korrigeerimiseks.

Ümbritseval merealal muude hoonestusloa menetluste algatamisel tuleb arvesse võtta mereplaneeringut, mille peatükis 5.6.5 tingimus nr 7 sätestab: *Tuuleparkide vaheline minimaalne kaugus on võimaliku tuulevarjutuse mõju leevendamiseks ca 8 hiljem lisanduva tuulepargi tuuliku rootori diameetrit, minimaalselt 2 km.*

TUULEENERGEETIKA ARENDAMISEKS SOBIVAD ALAD

Joonis 7. Väljavõte kehtestatud Eesti mereala planeeringust, *skeem 5.6.4.1. Tuuleenergeetika arendamiseks sobivad alad.*

Kokkuvõte

TTJA oma 10.06.2021 kirjas märgib järgmist:

- SWE hoonestusloa taotlus on esialgselt esitatud 09.04.2015. Tulenevalt ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse (edaspidi EhSRS) § 25 lg-st 1 menetletakse enne 01.07.2015 esitatud hoonestusloa taotlus lõpuni taotluse esitamise ajal kehtinud õigusaktide kohaselt. Veeseaduse § 222 lõiget 4 kohaldatakse ka enne 01.07.2015 esitatud hoonestusloa taotlusele.

Varasemalt sai käesolevas taotluses viidatud ka TTJA täiendavale seisukohale, millisest tulenevalt on hoonestusloaga taotletava ala muutmise hoonestusloa menetluse ajal võimalik, kui selline vajadus tuleneks läbi viidud uuringute tulemustest. Oluline on märkida, et hoonestusloa ala korrigeerimise ja laiendamise põhimõtteline õigus on sätestatud ka hetkel kehtivas ehitusseadustiku redaktsioonis (EhS § 113¹² lg 3).

Lähtuvalt eeltoodust tervikuna leiab SWE, et seadusest tulenevad ja TTJA poolt nõutud eeldused hoonestusloaga taotletava ala korrigeerimiseks ja laiendamiseks on täidetud.

Tagamaks Saare Wind Energy meretuulepargi realiseerumiseks vajalik minimaalne mastaap (st antud piirkonnas realiseeritav meretuulepark peab olema piisavalt suur) ning võttes arvesse juba teadaolevat uuringute käigus kogutud teavet ja informatsiooni on vajalik alget menetluse võetud hoonestusloa ala korrigeerida ja laiendada.

Korreksioon ja laiendus asuvad kehtestatud Eesti mereala planeeringus tuuleenergeetika arendamiseks sobivaks määratletud alas.

Ümbritseval merealal muude hoonestusloa menetluste algatamisel tuleb arvesse võtta mereplaneeringut, mille peatükis 5.6.5 tingimus nr 7 sätestab: *Tuuleparkide vaheline minimaalne kaugus on võimaliku tuulevarjutuse mõju leevendamiseks ca 8 hiljem lisanduva tuulepargi tuuliku rootori diameetrit, minimaalselt 2 km.*

Hoonestusala laiendus ja korrektsioon tuleneb objektiivsetest ehitustehnilistest asjaoludest, mille mitteametamine muudaks meretuulepargi realiseeritavuse ebatõenäoliseks ja ei aitaks kaasa Eesti energeetikas väga teravaks muutunud probleemide (varustuskindlus, mõistlik hinnatase, keskkonna- ja kliimasõbralikkus) lahendamisele.

Käesolevaga esitame mereala läbi viidud uuringute tulemustest lähtuvalt uuesti taotluse Saare Wind Energy hoonestusloa ala laiendamiseks ja korrigeerimiseks summaarse kogupindalaga 197,5 km² (suurenemine maksimaalselt ca 27,9 % ulatuses).

SWE on teadlik, et avaliku veekogu koormatavat ala ei tohi nihutada või suurendada sellisele alale, kus on algatatud mõne teise hoonestusloa menetlus. Käesoleva taotluse esitamise ajal ei ole SWE poolt soovitud laienduslaval algatatud mõne teise hoonestusloa menetlust. Küll aga on laiendusala suhtes esitatud taotlusi hoonestusloa menetluste algatamiseks. SWE leiab, et seadusest tulenev õigus taotletava ala muutmiseks varasemalt algatatud hoonestusloa menetluse ajal annab selle taotlejale eelisõiguse seni veel algatamata taotluste suhtes. **Lähtuvalt eeltoodust teeme ettepaneku kuni käesoleva taotluse osas otsuse tegemiseni mitte algatada käesolevas taotluses taotletaval ala ning sellega 3 km ulatuses piirneva nõ. puhverala osas hoonestusloa menetlusi teiste TTJA-le esitatud ja esitatavate taotluste alusel.**

Lugupidamisega,

Kuido Kartau

Saare Wind Energy OÜ juhatuse liige

e-kiri: kuido@swe.ee

mob: +372 5273671